

บันทึก

เรื่อง วาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
ในคณะกรรมการองค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้มีหนังสือ ที่ นร ๐๒๑๕/๙๒๙๔ ลงวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๓๙ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีขอให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีหรือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาว่า การที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการองค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทยพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระทั้งหมดและมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ทั้งหมด จะถือว่าเป็นการแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งแทนและจะอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้วแต่ได้พ้นจากตำแหน่งไปก่อนครบวาระทั้งหมด หรือถือว่าเป็นการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิชุดใหม่และเริ่มนับวาระใหม่โดยมีข้อเท็จจริงดังนี้

๑. คณะรัฐมนตรีได้มีมติแต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการองค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย จำนวน ๖ คน โดยให้ดำรงตำแหน่งตั้งแต่วันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๓๖ ตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี ลงวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๓๖

๒. คณะรัฐมนตรีได้มีมติแต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการองค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย จำนวน ๖ คน โดยให้ดำรงตำแหน่งตั้งแต่วันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๓๘ ตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี ลงวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๓๘

๓. สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีเสนอว่า ประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตาม ๒. ได้ครบวาระการดำรงตำแหน่ง ๓ ปี เมื่อวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๓๙ แล้วเนื่องจากการแต่งตั้งแทน และอยู่ในวาระที่เหลืออยู่ของคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตาม ๑. ตามมาตรา ๑๕ วรรคสอง^๑ แห่งพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย พ.ศ.๒๕๒๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๓๕ จึงเห็นสมควรเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติให้แต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการองค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทยชุดใหม่จำนวน ๖ คน

^๑ มาตรา ๑๕ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอยู่ในตำแหน่งคราวละสามปี

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ หรือมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้น ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งแทนหรือแต่งตั้งเพิ่มขึ้น อยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว

เมื่อครบกำหนดตามวาระตามวรรคหนึ่ง หากยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

๔. สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้พิจารณาแล้วเห็นว่า การแต่งตั้งกรรมการทั้งชุด ๖ คน ตาม ๒. ถือเป็นการแต่งตั้งกรรมการชุดใหม่ และเริ่มนับวาระใหม่ตั้งแต่วันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๓๘ ซึ่งจะสิ้นสุดวาระสามปีในวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๔๑ ตามที่คณะกรรมการกฤษฎีกาได้เคยมีความเห็นเกี่ยวกับวาระการดำรงตำแหน่งของประธานกรรมการและกรรมการอื่นในคณะกรรมการการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทยไว้เมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๕ ว่า การแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งแทนเมื่อมีการพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระนั้น หมายถึงกรณีที่ประธานกรรมการและกรรมการอื่นซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งบางคนต้องพ้นจากตำแหน่ง แต่ถ้าเป็นกรณีที่ประธานกรรมการและกรรมการอื่นซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งพ้นจากตำแหน่งทั้งหมด การแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งแทนจึงย่อมมีไม่ได้

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีได้พิจารณาความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง วาระการดำรงตำแหน่งของประธานกรรมการและกรรมการอื่นในคณะกรรมการการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย ซึ่งนำมาเทียบเคียงกับกรณีตามปัญหาการนับวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขององค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทยแล้ว มีความเห็นดังนี้

๑. ข้อเท็จจริงอันเป็นสาเหตุของการพ้นวาระการดำรงตำแหน่งกรรมการอื่นของคณะกรรมการการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย เกิดจากการที่นายกรัฐมนตรีลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี และมีผลทำให้ประธานกรรมการและกรรมการอื่นซึ่งดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีพ้นจากตำแหน่งทั้งหมด แต่ในกรณีของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการองค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย ตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีลงวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๓๘ นั้น มีข้อเท็จจริงว่าประธานกรรมการพ้นจากตำแหน่งเนื่องจากมีอายุครบ ๖๕ ปีบริบูรณ์ และมีกรรมการลาออก ๓ ท่าน จึงเป็นการพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุต่าง ๆ กัน ด้วยเหตุผลเฉพาะบุคคล ข้อเท็จจริงจึงแตกต่างกัน

๒. การแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการองค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย ตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี ลงวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๓๘ เนื่องจากมีกรรมการลาออกและคณะรัฐมนตรีให้ออกตามมาตรา ๑๖ (๒) และ (๓)^๒ แห่งพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๖ จึงถือว่าเป็นการพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ กรรมการที่ได้รับแต่งตั้งใหม่ย่อมอยู่ในวาระเพียงเท่าที่เหลืออยู่ ตามมาตรา ๑๕ วรรคสอง

^๒ มาตรา ๑๖ นอกจากการพ้นตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) คณะรัฐมนตรีให้ออก

(๔) มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๓ ทวิ

รองนายกรัฐมนตรี (พลอากาศเอก สมบุญ ระหงษ์) สั่งและปฏิบัติราชการแทน นายกรัฐมนตรีพิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีนี้เป็นปัญหาข้อกฎหมายที่สำคัญเกี่ยวกับการนับวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการองค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย ที่ได้รับการแต่งตั้งใหม่ภายหลังจากที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเดิมได้พ้นจากตำแหน่งไปทั้งหมดไม่ว่าด้วยเหตุใด ๆ ซึ่งจะส่งผลต่อการนับเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการ อันอาจกระทบต่อความสมบูรณ์ในการดำเนินการใด ๆ ของคณะกรรมการองค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทยได้ จึงให้ส่งเรื่องนี้ให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาให้ความเห็นในปัญหาข้อกฎหมายเพื่อให้ได้ข้อยุติเกี่ยวกับกรณีดังกล่าว และกรณีอื่น ๆ ตามกฎหมายว่าด้วยรัฐวิสาหกิจอื่น อันมีลักษณะทำนองเดียวกัน ทั้งนี้ เพื่อใช้เป็นบรรทัดฐานในทางปฏิบัติต่อไป

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๕) ได้พิจารณาข้อหารือดังกล่าวประกอบกับได้ฟังคำชี้แจงข้อเท็จจริงของผู้แทนสำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี และสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี) แล้ว เห็นว่าการที่กฎหมายกำหนดให้กรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งในภายหลังไม่ว่าจะเป็นการแต่งตั้งเพิ่มหรือแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างมีวาระเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการที่ได้แต่งตั้งไว้แล้วก็โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้กรรมการที่ได้รับแต่งตั้งมีวาระเหลื่อมล้ำกันอันจะทำให้เกิดความสับสนหรือปัญหาขึ้นในภายหลัง ด้วยเหตุนี้การที่จะนับเวลาการดำรงตำแหน่งว่าจ้างดำรงตำแหน่งได้เพียงใด จึงต้องขึ้นอยู่กับว่าการแต่งตั้งนั้นมีลักษณะการแต่งตั้งให้เข้าไปแทนหรือเป็นการแต่งตั้งใหม่ทั้งหมด ถ้าเป็นการแต่งตั้งแทนที่กัน ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งย่อมมีวาระเท่าที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน แต่ถ้าเป็นการแต่งตั้งใหม่ทั้งหมด วาระการดำรงตำแหน่งต้องนับหนึ่งใหม่พร้อมกันทั้งหมด สำหรับกรณีปัญหาขององค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทยนี้ เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงว่าเป็นการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ทั้งหมด การนับระยะเวลาจึงต้องนับใหม่โดยเริ่มต้นตั้งแต่วันที่ได้แต่งตั้งเป็นต้นไป ซึ่งกรณีดังกล่าวก็ไม่แตกต่างจากเรื่องที่คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๕) ได้เคยให้ความเห็นไว้แล้วในเรื่องเสร็จที่ ๓๔๙/๒๕๒๕ เกี่ยวกับวาระการดำรงตำแหน่งของประธานกรรมการและกรรมการอื่นในคณะกรรมการการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย^๓

(ลงชื่อ) อักษราทร จุฬารัตน

(นายอักษราทร จุฬารัตน)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

^๓ บันทึกความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๕) เรื่อง วาระการดำรงตำแหน่งของประธานกรรมการและกรรมการอื่นในคณะกรรมการการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย ส่งถึงเลขาธิการคณะรัฐมนตรี พร้อมหนังสือ ที่ สร.๐๖๐๑/๑๙๗๗ ลงวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๒๕

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
กันยายน ๒๕๓๙